

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЛИМ, ЖОГОРКУ БИЛИМ
БЕРҮҮ ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИ**

**С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИ**

ПЕДАГОГИКАЛЫК ФАКУЛЬТЕТ

БЕКТЕМИН

С.Нааматов атындагы

НМУнун ректорунун м.а.

б.и.к., К.О. Омурова

« 15 » 09 2025-ж.

Каттоо № 253/4 пр. № 2

НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ

Даярдоонун багыты: 550400 –Социалдык-экономикалык билим берүү

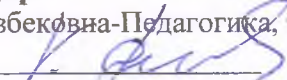
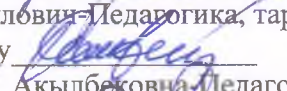
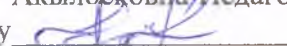
Даярдоонун профили: тарых

Квалификациясы: бакалавр

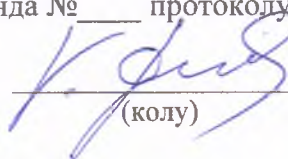
Нарын – 2025

1. Негизги билим берүү программасы (НББП) КР ББЖИМнин 2021-жылдын 21-сентябрындагы №1578/1 буйругу менен бекитилген 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багыты боюнча ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык түзүлгөн.

Иштеп чыккандар:

1. Бектурова Эмилия Орозбековна-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын башчысы
2. Оролов Султан Иманкулович-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу
3. Айыпказиева Рената Акылбековна-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу

2. Педагогика, тарых жана окутуунун технологиялары кафедрасынын 2025-жылдын «3» сентябрь отурумунда № _____ протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛДЫ**.

Кафедра башчысы: Бектурова Эмилия Орозбековна
(колу)

3. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багыты боюнча НББП негизги жумуш берүүчүлөр менен **МАКУЛДАШЫЛДЫ**.

К. Мамбеткунов атындагы Нарын педагогикалык колледжинин окутуучусу

 Эсеналиева Гулжан Женишбековна
(колу)

М.О:

4. Педагогика факультетинин кеңешинин 2025-жылдын «4» 09 отурумунда № 2 протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛДЫ**.

Факультеттин деканы:
т.и.к., профессордун м.а.

 Эсеналиева Гулжамал Омуракуновна
(колу)

5. Негизги билим берүү программасы (НББП) 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багыты боюнча тарых профилинин ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык келет.

НМУнун окуу башкармалыгынын башчысы:

 Усубалиева Жылдыз Жекиновна
(колу)

6. Документ НМУнун ОУКнин 2025-жылдын «5» сентябрь отурумунда № 2 протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛДЫ**.

ОУКнын төрайымы, НМУнун академиялык иштер боюнча проректору, б.и.к., доценттин м.а.

 Омурова Кенжегүл Орозбековна
(колу)

МАЗМУНУ

1. Жалпы жоболор	5
1.1. С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ишке ашыруучу негизги билим берүү программасы	5
1.2. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПсын иштеп чыгуу үчүн зарыл болгон ЖКББ даярдоо багыты боюнча МББС жана башка ченемдик документтер	5
1.3. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПнын жалпы мүнөздөмөсү (миссиясы, максаттары, милдеттери, өздөштүрүү мөөнөтү, эмгек көлөмү)	8
1.4. Абитуриентке коюлуучу талаптар	9
2. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарыхпрофили боюнчаНББПсын бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү	9
2.1. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк аймагы	9
2.2. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери	9
2.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү	10
2.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери	10
2.5. Электрондук окутууну, аралыктан (дистанттык) билим берүү технологияларын жана окутуунун түйүндүк формасын колдонуу	11
2.6. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББП боюнча билим берүү ишмердүүлүгү жүзөгө ашырылуучу тил	11
3. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПнын түзүмү	11
4. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПсын өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптандырылуучу бакалавриаттын НББПнын бүтүрүүчүсүнүн компетенциялары	12
4.1. Бүтүрүүчүлөр ээ боло турган компетенциялардын мүнөздөмөлөрү.....	12
4.2. Талап кылынган компетенциялардын жана аларды түзүүчү курамдык бөлүктөрдүн НББПна ылайык келүү матрицасы	13
5. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарыхпрофили боюнчаНББПсын ишке ашырууда билим берүү процессинин мазмунун жана аны уюштурууну жөндөөчү документтер	14
5.1. Жылдык календарлык окуу графиги	15
5.2. Бакалаврды даярдоонун окуу планы	15
5.3. Окуу дисциплиналарынын (модулдарынын) жумушчу программаларынын аннотациялары	15
5.4. Окуу жана өндүрүштүк практикалардын программалары	16
5.4.1. Практикалардын программалары	16
5.4.2. Илимий-изилдөөчүлүк иштин программасы	16
6. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарыхпрофили боюнчаНББПнын фактылык ресурстук камсыздоосу	17
6.1.Кадрлык камсыздоо	17

6.2. Окуу-усулдук, маалыматтык камсыздоо	18
6.3. Материалдык-техникалык камсыздоо	18
7. ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы маданий жана социалдык-инсандык компетенцияларын калыптандыруучу чөйрөсүнүн мүнөздөмөсү	18
8. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча бакалавриаттын НББПсын студенттердин өздөштүрүү сапатын баалоо тутумун ченемдик-усулдук камсыздоо	20
8.1. Жетишүүнү күндөлүк текшерүү жана арадагы аттестация өткөрүү үчүн баалоочу каражаттар.....	
8.2. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча бакалавриаттын НББПсын бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясы	20
9. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча студенттерди даярдоонун сапатын камсыздоочу башка ченемдик-усулдук документтер жана материалдар	21
10. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча жалпы ЖКББ НББПсын жана аны түзүүчү документтерди мезгили менен жаңылоону уюштуруу боюнча регламент.....	21
11. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ЖКББнүн НББПсын иштеп чыгуучулардын жана эксперттердин тизмеси	22

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1. Жалпы жоболор

1.1. 550400 «Социалдык билим берүү» даярдоо багыты боюнча негизги билим берүү программасы (мындан ары - НББП)

КР ББЖИМнин 2021-жылдын 21-сентябрындагы №1578/1 Буйругу менен бекитилген 550400 – **Социалдык-экономикалык билим берүү багыты** боюнча ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык иштелип чыккан. НББП аталган университетте эмгек базарынын талаптарын эске алуу менен иштелип чыккан жана бекитилген документтер тутумун берет. НББП даярдоонун берилген багытынын профили боюнча билим берүүнүн максаттарын, күтүлүүчү натыйжаларын, мазмунун, шарттарын жана билим берүү процессин ишке ашыруу, бүтүрүүчүнү даярдоонун сапатын баалоо технологияларын жөнгө салат да, базалык окуу планын, дисциплиналардын (модулдардын) жумушчу программаларын жана башка студенттерди даярдоонун сапатын камсыздоочу материалдарды, ошондой эле окуу жана өндүрүштүк практикалардын программаларын, календарлык окуу графигин жана тиешелүү билим берүү технологияларын ишке ашырууну камсыздоочу усулдук материалдарды камтыйт.

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин педагогика факультетине караштуу Тарых, философия жана Социалдык-экономикалык билим берүү кафедрасы 550400 – **Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча** НББПсын КР ББЖИМнин 2021-жылдын 21-сентябрындагы №1578/1 Буйругу менен бекитилген 550400 – **Социалдык-экономикалык билим берүү** багыты боюнча ЖКББ МББСнын негизинде аймактык эмгек базарынын талаптарын эске алуу менен өз алдынча иштеп чыкты.

Университет НББПсын илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алып, ЖОЖдогу билим берүүнүн сапаты кепилдигин камсыздоо боюнча сунуштарды карманып, жыл сайын жаңылоого милдеттүү, билим берүүнүн сапаты кепилдигин камсыздоо төмөнкүлөрдө жатат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыздоо боюнча стратегияны иштеп чыгууда;
- билим берүү программаларына байкоо жүргүзүүдө, мезгили менен кайра карап чыгууда;
- студенттер менен бүтүрүүчүлөрдүн билимдеринин, билгичтиктеринин жана компетенцияларынын деңгээлин так макулдашылган чен-өлчөмдөрдүн негизинде баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууда;
- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыздоодо;
- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыздоодо, аларды колдонуунун майнаптуулугун көзөмөлдөөдө, анын ичинде – студенттерди сурамжылоо жолу менен;
- өз ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган чен-өлчөмдөр боюнча өзүн үзгүлтүксүз изилдеп турууда;
- өз ишмердүүлүгүнүн натыйжалары, мерчемдери, инновациялары тууралуу коомчулукка маалымдап турууда.

1.2. Жогорку кесиптик билим берүү багыты боюнча МББС жана НББПны иштеп чыгуу үчүн зарыл болгон башка нормативдик документтер.

Бакалавриаттын 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПсын иштеп чыгуунун ченемдик-укуктук негизин төмөнкүлөр түзүшөт:

1. ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ Об образовании от 11 августа 2023 года №

179 (В редакции Законов КР от [30 декабря 2024 года № 208](#), [30 января 2025 года № 32](#), [18 апреля 2025 года № 78](#), [14 октября 2025 года № 210](#), [28 октября 2025 года № 241](#), [23 января 2026 года № 6](#))

2. **ПОЛОЖЕНИЕ об организации учебного процесса в образовательных организациях высшего профессионального образования с применением академических кредитов** Приложение 1(к [постановлению Кабинета Министров Кыргызской Республики от 27 сентября 2024 года № 590](#))
3. **Нормативные правовые акты**, регулирующие деятельность образовательных организаций высшего и среднего профессионального образования Кыргызской Республики, утвержденные Постановлением Правительства КР от 29 мая 2012 года №346.
4. Государственный образовательный стандарт (ГОС) по направлению подготовки 550400 «Социально-экономическое образование» профиль «История» высшего профессионального образования (бакалавр), утвержденный приказом Министерства образования и науки Кыргызской Республики от 21 сентября 2021 г. № 1578/1;
5. Положение об образовательной организации высшего профессионального образования, утвержденного Постановлением Правительства КР от 21 ноября 2022 года №654;
6. **Устав Нарынского государственного университета им. С. Нааматова** (принят Ученым советом НГУ 13.05.2025 протокол №496/1.
7. **ИСО 9000:2008** Системы менеджмента качества. Основные положения и словарь.
8. **ИСО 9001:2008** Системы менеджмента качества. Требования.
9. **Приказ Министерства образования и науки Кыргызской Республики «Об утверждении государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования»** от 30 июля 2021г № 1357/1
10. **Государственные образовательные стандарты** высшего профессионального образования, утвержденные приказом МОН КР №1578/1 от 21.09.2021 г.
11. **Положение об основной образовательной программе ВПО**, утвержденное приказом ректора НГУ от 26.11.2025 г.
12. Рабочий учебный план 550100 Естественно-научное образование на 2022-2023 учебный год.
13. СМК ПО 4.08-2024 Система менеджмента качества. Общеуниверситетское положение о контроле качества образовательного процесса по учебной дисциплине
14. СМК ПО 4.13 – 2020 Система менеджмента качества. Общеуниверситетское положение об оценке уровня эффективности деятельности ППС, кафедр, факультетов НГУ
15. СМС ПО 4.01-2022 Модульно-рейтинговая системе обучения и оценки знаний студентов.
16. Положение об организации учебного процесса на основе кредитной технологии ECTS
17. Положение о внеаудиторной самостоятельной работе студентов
18. СМК ПО 2.13 – 2024 Общеуниверситетское положение о практике студентов
19. СМК РК 1.03-20125 Руководство по качеству НГУ.
20. СМК СТУ 3.08-2025 Стандарт организации «Управление записями».
21. СМК база оценочных средств

22. Положение об итоговой государственной аттестации выпускников высших учебных заведений КР (утв. постановлением Правительства КР от 29.05.2012 г. №346).
23. Стратегический план развития НГУ им. С. Нааматова на 2025-2030 годы
24. Договора с работодателями.

МББС- Мамлекеттик билим берүү стандарты;

ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү;

НББП – негизги билим берүү программасы;

ОМБ – окуу-методикалык бирикме;

НББП ДЦ - негизги билим берүү программасынын дисциплиналар цикли;

ЖИК - жалпы илимий компетенциялар;

ИК - инструменталдык компетенциялар;

КК - кесиптик компетенциялар;

ИСК - инсандык-социалдык жана жалпы маданий компетенциялар;

1.3. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПнын жалпы мүнөздөмөсү (миссиясы, максаттары, милдеттери, өздөштүрүү мөөнөтү, эмгек көлөмү)

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПнын жалпы мүнөздөмөсү

1.3.1. ЖКББ НББП миссиясы жана максаты – учурдагы ааламдашуу жана маалымат технологияларынын өнүгүү шартында учурдун жана эмгек рыногунун талаптарына жооп берген, дүйнөлүк жана Кыргызстандын тарыхынын өзгөчөлүктөрү, мыйзам ченемдүүлүктөрү тууралуу комплекстүү түшүнүккө, системалуу билимдерге ээ иштерман жана чыгармачыл гуманитардык багыттагы адистерди даярдоо.

Социалдык-экономикалык билим берүү багытында “бакалавр” академиялык баскычындагы адистерди даярдоодо төмөнкү максаттар аныкталган:

- Коомдук тарыхый процесстер, алардын өзгөчөлүктөрү, мыйзам ченемдүүлүктөрү жөнүндөгү системалашкан билимдерди жана дүйнөтаанымды калыптандыруу менен маалыматтарды кабыл алуу, талдоо, жалпылоо жөндөмүнө ээ, ой жүгүртүү маданияты кенен адистерди даярдайт;

- Көп маданияттуу коомдогу ар бир элге таандык тарыхый мурастарга, маданий салттарга кылдат жана аяр мамиле жасаган, ошол эле учурда мекенчил, өзүнүн активдүү жарандык позициясын карманган инсандык сапаттарга ээ кылат;

- Нарын регионундагы тарыхый баалуулуктарды пропагандалоого салым кошуучу;

- Эмгек рыногунда атаандаштыкка туруштук бере алган, коомдун талаптарына жооп берген педагогикалык ишмердикке, ошондой эле, мамлекеттик структураларда, коомдук уюмдарда жана бирикмелерде эмгектенүүгө жөндөмдүү, ишмердикке активдүү катышууга бет алган адистерди даярдайт.

1.3.2. ЖКББдөгү ЖББПнын инсанды тарбиялоо жаатындагы 550400“Социалдык-экономикалык билим берүү” багыты боюнча даярдоонун максаты болуп студенттин социалдык–инсандык сапатын өнүктүрүү эсептелет: студенттердин максатка умтулуусун, уюшкандыктуулугун, жоопкерчилигин, жарандык сапаттарын, коммуникативдүүлүгүн, толеранттуулугун, жалпы маданиятынын жогорулатылышын, үзгүлтүксүз билим алуунун жана өзүнүн билимин жогорулатуунун алкагында өзүн көрсөтө билүүгө жана өзүн-өзү өнүктүрүүгө умтулуусун жогорулатуу болуп саналат.

1.3.3. ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 550400 Социалдык-экономикалык билим берүү багытында бакалавр баскычында ЖКББ НББПсын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү: - күндүзгү окуу формасы үчүн 4 жыл;

Күндүзгү (кечки) окутуу формасында, ошондой эле окутуунун ар кыл формаларын айкалыштырган жана аралыктан (дистанттык) билим берүү технологияларын колдонгон учурда бакалаврларды даярдоонун ЖКББнүн НББПсын өздөштүрүү мөөнөттөрү ЖОЖ тарабынан күндүзгү окутуу формасында аныкталган ченемдик мөөнөткө салыштырмалуу бир жылга узартылат.

Бакалаврларды даярдоонун ЖКББнүн НББПсын өздөштүрүүнүн башка мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

1.3.4. 550400 Социалдык-экономикалык билим берүү багытында бакалавр баскычында ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн окуу жүктөмү НББП өздөштүрүүнүн көлөмү окуу мөөнөтүнүн бардык мезгили ичинде ЖКББ Мамлекеттик стандарты боюнча 240 зачеттук

бирдикти түзөт, ал өз ичине бардык аудиториялык саатарды, студенттин өз алдынча иштерин, практика жана НББП өздөштүрүүсүн текшерүүгө берилген убакытты камтыйт. № 1- таблица. НББП өздөштүрүү көлөмү, мөөнөтү жана квалификациясы НББП аталышы Квалификация НББП өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү, диплом алгандан кийинкиси кошо Эмгек көлөмү кабыл алынган квалификациянын коду аталышы НББП бакалавриат 550400 бакалавр 4 жыл 240 кредитке (зачеттук бирдикке) барабар.

ЖКББнүн НББПнын күндүзгү окутуу формасы боюнча эмгек көлөмү окуу жылы үчүн 60 кредитке (зачеттук бирдикке) барабар.

Бир окуу семестринин эмгек көлөмү 30 кредитке барабар (окуу процессин эки семестрлик кылып курганда).

Бир кредит студенттин 30 саат окуу ишине (анын аудиториялык, өз алдынча иштерин жана аттестациянын бардык түрлөрүн кошо) барабар, академиялык саат 50 мүнөткө барабар.

ЖКББнүн НББПнын эмгек көлөмү окутуунун ар кыл формаларын айкалыштырганда жана аралыктан (дистанттык) билим берүү технологияларын колдонгондо окуу жылы үчүн 48 кредиттен кем эместе түзөт.

1.4. Абитурентке коюлуучу талаптар.

1.4.1. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багыты боюнча “бакалавр” академиялык даражасын ыйгаруу менен жогорку кесиптик билим алууга талаптанган абитуриенттин билим деңгээли – жалпы орто билим же орто кесиптик (же жогорку кесиптик) билими тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

Абитуриенттердин (талапкерлердин) даярдыгынын билим деңгээлине талаптар Жалпы республикалык тестирилөөдөн алган баллы коюлган чекке жетүүсү (жалпы -110 балл, предметтик – 60 балл); Мамлекеттик үлгүдөгү орто же орто кесиптик (жогорку) билими тууралуу документтин болушу; Психологиялык абалынын, ден-соолугунун билим алууга мүмкүндүк берүүсү; Адистикти өз каалоосу менен тандоосу, тандаган адистиги жөнүндө түшүнүгү, максаттуу аракетин болуусу шарт.

1.4.2. НМУнун бакалавр программасына кабыл алуу эрежелери Окумуштуулар кеңеши тарабынан "Бакалаврдык программа жөнүндө жобонун" жана "НМУга кабыл алуу эрежелеринин" негизинде жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1993-жылдын 26-июнундагы №597 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүү окуу жайы (ЖОЖ) жөнүндө типтүү жобого ылайык бекитилет

2. 550400 «СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ» БАГЫТЫ БОЮНЧА БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНӨ МҮНӨЗДӨМӨСҮ

2.1.Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсү

Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердик чөйрөсү 550400 СЭББ багыты боюнча (бакалавр) бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердик чөйрөсүнө төмөнкүлөр кирет:

- республиканын жалпы орто билим берүү мекемелери (мектептер, гимназиялар, лицейлер), башталгыч жана орто кесиптик билим берүү, кошумча кесиптик билим берүү;
- мамлекеттик жана мамлекеттик структуралардагы статистикалык кызматтар;
- архивдер, музейлер;
- илим изилдөө борборлору, археологиялык, этнографиялык экспедициялар;
- мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу уюмдары (айыл өкмөтү, райондук, облустук администрация, мэрия ж.б.);
- коомдук уюмдар;ж.б.

2.2.Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объектилери.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытында “Тарых” профилинде бакалавр академиялык даражасына ээ болгон бүтүрүүчүлөрдүн ишмердик объектилери - билим берүү системасы, коомдук уюмдар, мамлекеттик структуралар, илим изилдөө мекемелери болуп саналат.

2.3.Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин түрлөрү:

Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин түрлөрү 550400 СЭББ багыты боюнча бакалавр төмөндөгүдөй кесиптик ишмердигинин түрлөрүнө даяр болот:

- *педагогикалык*
- *уюштуруучулук-башкаруучулук*
- *кесиптик жактан өнүгүү.*

- Тарыхчы катары коомдук процесстердин мыйзам ченемдүүлүктөрүн түшүнүү, интерпретациялоо; - Кыргызстан тарыхы, Дүйнө тарыхы, Адам жана коом, Дин тарыхы предметтери боюнча билим, тарбия берүү; - окуу процессин уюштуруу жана башкаруу; - аналитикалык, илимий-изилдөөчүлүк; -педагогикалык;

НББПсына кирүүчү дисциплиналардын (модулдардын) мазмунун талкуулоону кафедра жумуш берүүчүлөр, студенттер, ата-энелер ж.б. бардык кызыкдар тараптардын катышуусу менен өткөрөт. Кызыкдар тараптардын сунуш-пикирлерине жараша НББП эки жылда бир жолу өзгөртүлүп, анын мазмунуна толуктоолор, кошумчалар киргизилип турат.

2.4.Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин милдеттери.

Педагогикалык ишмердик тарамындагы:

- Курчап турган айлана-чөйрө тууралуу илимий билимдердин системасын пайдалануу, маданий ар түрдүүлүк боюнча ар кыл көз караштарды кабыл алуу, туруктуу өнүгүү концепциясын билүү жана түшүнүү.
- Окутуунун илимий жактан негизделген заманбап технологиясын окуучулардын жетишкендиктерине жана талабына ылайык пландаштыруу жана ишке ашыруу.
- Окуучулардын жетишкендиктерин баалоодо ар кыл инструменттерди жана мерчемдерди пайдалануу (рефераттык билдирүү, докладдар, тезистер, эссе, портфолио, кейс этаптары).
- Окутууну пландаштырууну демократиялык коомдун жетишкендиктеринин негизинде студенттердин ишмердигин текшерүү жана баалоо: инклюзия, маданий көп түрдүүлүк, социалдык укук.
- Студенттердин коомго ыңгайлануусуна, кесибин өзү аныктоосуна жана аң сезимдүүлүк менен адистикти тандоосуна даяр кылуучу шарттарды түзүү;
- Студенттерде ой жүгүртүү, өзүнө баа берүү жана өз алдынча өнүгүү жөндөмдөрүн калыптандыруу.

Уюштуруу – башкаруу ишмердиги:

- Кесиптик ишмердикти ишке ашырууда укуктук-жоболук жана адептик билимдерди пайдалануу.
- Кесиптик ишмердикти ишке ашырууда туруктуу өнүгүү принциптерин эске алуу, билим берүү жараянында саламаттыкты сактоо жана коопсуздукту камсыз кылуу шарттарын түзүү жөндөмдөрү.
- Кесиптик ишмердик милдеттерин чечүүдө ата-энелер, окуучулар коллективи, билим берүү жана коомдук уюмдар менен өз ара аракеттенүүнү уюштуруу.

- Педагогикалык процесстин бардык субъектилеринин арасында позитивдүү жана конструктивдүү инсандык мамилелерди уюштуруу жана өнүктүрүү;

Кесиптик жактан өнүгүү ишмердиги:

- Кесиптик ой жүгүртүүнүн негизинде өзүн өзү өнүктүрүү боюнча милдеттерди коюу;
- Кесиптик билимдерин өз алдынча билим алуу жана жеке өсүү ишмердиги аркылуу ишке ашыруу, кесиптик карьерасын жана өзүн кесиптик жактан өнүктүрүүнү пландаштыруу жана ишке ашыруу.
- Аткарылган ишмердиктин үстүндө кесиптик ой-жүгүртүү.

2.5. Электрондук окутууну, аралыктан (дистанттык) билим берүү технологияларын жана окутуунун түйүндүк формасын колдонуу

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча окутуу процессин уюштурууда жана өткөрүүдө электрондук окутуу, аралыктан (дистанттык) билим берүү технологиялары, окутуунун түйүндүк формасы, EBILIM тутуму колдонулат, ошондой эле НББПнын багыты боюнча ишмердүүлүктү жүзөгө ашыруучу билим берүү, илимий, маданий жана башка уюмдар (ишканалар) менен алаканы, бирге иштешүүнү камсыздоодо электрондук почта, ватсап ZOOM платформасы, GOOGL диск, GOOGL MOOD ж.б. маалыматтык технологиялар пайдаланылат.

2.6. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББП боюнча билим берүү ишмердүүлүк төмөнкүлөрдү өзүнө камтыйт: Билим берүүнү жана социалдык чөйрөнү жана илимди.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча билим берүү ишмердүүлүгү негизинен кыргыз тилинде – Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тилинде жүргүзүлөт. Ал эми НББПнын курамындагы айрым предметтер орус тили, чет (англис тили, немец тили ж.б.) тилдерде жүргүзүлөт.

3. ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН 550400 «СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ» БАГЫТЫ БОЮНЧА НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН ТҮЗҮМҮ

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багыты боюнча негизги билим берүү программасы дисциплиналардын төмөнкү түрмөктөрүн окуп-үйрөнүүнү караштырат (1-жадыбал).

Дисциплиналардын ар бир түрмөгү базалык (милдеттүү) бөлүктөн жана ЖОЖ аныктоочу вариативдүү (профилдик) бөлүктөн турат. Вариативдүү (профилдик) бөлүк базалык дисциплиналардын мазмуну менен аныкталуучу билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү, компетенцияларды кеңейтүү же тереңдетүү мүмкүнчүлүгүн берет, студентке алган профилине ылайык магистр академиялык даражасына ээ болуу үчүн ЖКББнүн кийинки деңгээлинде билим алууну улантууга, ийгиликтүү кесиптик ишмердүүлүк үчүн зарыл билимдерди, көндүмдөрдү жана компетенттүүлүктөрдү алууга жол ачат. Вариативдүү(профилдик) бөлүк эки бөлүктөн: ЖОЖдук компоненттен жана студенттердин тандоосу боюнча дисциплиналардан турат.

3.1.1. НББП өздөштүрүү мөөнөтү

Күндүзгү окуу формасындагы жалпы орто же кесиптик орто билим базасында 550400 “Социалдык-экономикалык билим берүү” багыты боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖКББ ЖББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 4 жылдан кем эмес убакытты түзөт.

Күндүзгү–сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан жана дистанттык билим берүү технологиялары пайдаланылган учурдагы

мөөнөттөрү ЖОЖ тарабынан күндүзгү окуу формасындагы өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу бир жылга узартылат.

Бакалаврларды жана магистрлерди даярдоодогу ЖКББ ЖББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрүн Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети белгилейт.

Дисциплиналардын ар бир түрмөгү базалык (милдеттүү) бөлүктөн жана ЖОЖ аныктоочу вариативдүү (профилдик) бөлүктөн турат. Вариативдүү (профилдик) бөлүк базалык дисциплиналардын мазмуну менен аныкталуучу билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү, компетенцияларды кеңейтүү же тереңдетүү мүмкүнчүлүгүн берет, студентке алган профилине ылайык магистр академиялык даражасына ээ болуу үчүн ЖКББнүн кийинки деңгээлинде билим алууну улантууга, ийгиликтүү кесиптик ишмердүүлүк үчүн зарыл билимдерди, көндүмдөрдү жана компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга жол ачат. Вариативдүү(профилдик) бөлүк эки бөлүктөн: ЖОЖдук компоненттен жана студенттердин тандоосу боюнча дисциплиналардан турат. [1-тиркеме. Тандоо курсу](#)

4. БЕРИЛГЕН НББПНЫ ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН НАТЫЙЖАСЫНДА КАЛЫПТАНДЫРЫЛУУЧУ БАКАЛАВРИАТТЫН/МАГИСТРАТУРАНЫН НББП БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫ

4.1 Бүтүрүүчүгө талап кылынган компетенцияларга мүнөздөмө. [Тиркеме 2 Бүтүрүүчүнүн компетенциялары СЭО.pdf](#)

550400 –Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча бүтүрүүчүнүн компетенциясы билим берүүнүн жыйынды күтүлүүчү натыйжасы болуп саналат. ЖККБнүн НББП өздөштүрүүнүн натыйжалары бүтүрүүчү ээ болгон компетенциялар, б.а. анын билимдерди, билгичтиктерди жана жеке сапаттарын кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык колдонуу жөндөмдүүлүгү менен аныкталат. ЖКББнүн НББПсын өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчү компетенцияларга ээ болууга тийиш. Программаны өздөштүрүү процессинде калыптандырылуучу бүтүрүүчүнүн компетенциялары 550400 –Социалдык-экономикалык билим берүү багыты боюнча ЖККБнүн МББСнын негизинде тарых профилинин НББПнын максаты менен милдеттерине ылайык аныкталат. Программаны өздөштүрүү аяктагандагы билим берүүнүн жыйынды күтүлүүчү натыйжасы катары бүтүрүүчүнүн милдеттүү компетенциялары толугу менен (ар биринин кыскача мүнөздөмөсү менен) «**550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых** профили боюнча ЖККБнүн НББПсын өздөштүрүү аяктагандагы бүтүрүүчүнүн компетенциялары билим берүүнүн жыйынды күтүлүүчү натыйжалары катары» документи формасында берилет.

Даярдоонун 550400 “Социалдык – экономикалык билим берүү” багыты боюнча «бакалавр» академиялык даражасына ээ болгон бүтүрүүчү билим берүү программасынын максаттарына жана бул ЖКББ ББМСнын 3.4. жана 3.8-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин тапшырмаларына ылайык төмөндөгү компетенттүүлүктөргө ээ болушу керек:

а) универсалдык:

- *жалпы илимий (ЖК):*

ЖИ-1 – курчап турган чөйрө тууралуу бүтүндөй илимий билимдерди сын көз менен баалап жана колдоно билүү, жашоонун, маданияттын баалуулуктарында багыт алуу жана активдүү жарандык позицияны ээлөө, адамдарга урмат көрсөтүү жана толеранттуулук;

- *инструменталдык (ЖК):*

ИК-1 – мамлекеттик, расмий жана чет тилдердин биринде иш жана окуу чөйрөсүндө ишкердик баарлашууну жүргүзүүгө жөндөмдүү;

ИК-2 – иш жана окуу чөйрөсүндөгү татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана колдонууга жөндөмдүү;

ИК-3 – кесиптик ишмердүүлүктө ишкердик билимдерди жана көндүмдөрдү колдонууга жөндөмдүү;

- *социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИЖМК):*

СИЖМ-1 – кесиптик ишмердүүлүктө жеке адамдардын же топтордун максаттарына жетүүсүн камсыз кылууга жөндөмдүү;

б) кесиптик компетенттүүлүктөр (КК):

- кесиптик милдеттерди чечүүдө психологиялык-педагогикалык билимдерди пайдаланууга даяр жана педагогикалык изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын кесиптик ишмердикке пайдаланууга жөндөмдүү (КК-1);
- методикалык көйгөйлөрдү чечүүнүн жөндөмдөрүнө (моделдери, усулдары, окутуунун технологиялары жана ыкмалары) ээ жана окутуунун сапатын баалоонун технологиясын колдонууга жөндөмдүү (КК-2);
- инсанга багытталган билим берүү жана туруктуу өнүгүү принциптери менен билим берүү жараяны үчүн оптималдуу шарттарды калыптандырууга жөндөмдүү (сергек жашоо мүнөзү, жаратылышты коргоо жана жаратылыш байлыктарын үнөмдүү пайдалануу, маданий көп түрдүүлүк, инклюзия ж.б.) (КК-3);
- окуучулардын социалдык өз ара аракетинин техникасы, методикасы жана ыкмалары, жөндөмдөрүнө ээ болот жана кесиптик жактан аныктоо үчүн шарттарды түзүүгө даяр. (КК-4).
- педагогикалык ой жүгүртүүнүн негизинде билим берүү программаларын өз алдынча тандоого, ага карата дидактикалык материалдарды пландаштыруу менен иштеп чыгууну окуу жараянында пайдаланууну билет (КК-5);
- окуу планына ылайык, программанын бөлүмдөрүнүн жана темаларынын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, предмет боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү (КК-6);
- өздүк өнүгүүсү боюнча кесиптик ой-жүгүртүүнүн негизинде жүргүзүлгөн милдеттерди коюну билет (КК-7);
- педагогикалык ишмердикти окутуунун интерактивдүү таризин жана усулдарын пайдалануу менен ишке ашырууга жөндөмдүү (КК-8);5
- окуучулардын ар тараптан (акыл эс, социалдык, моралдык ж.б.) өнүгүү деңгээлин аныктай алат жана ага ылайык ар түрдүү жагымсыз көрүнүштөрдүн (зомбулук, наркотик, аракеттик ж.б.) таасиринен коргойт (КК-9);
- социалдык жана кесиптик маселелерди чечүүдө гуманитардык, социалдык жана экономикалык илимдердин ыраатталган теориялык жана практикалык билимдерин колдонууга жөндөмдүү (КК-10); 6
- тарыхый жараяндагы жана коомдун саясий турмушундагы адамдын ордун, тарыхый процесстин мыйзам ченемдүүлүгүн жана кыймылдаткыч күчтөрүн түшүнүүгө жөндөмдүү (КК-11) ;7
- Кыргызстандын дүйнөлүк тарыхтын бир бөлүгү катары тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн жана мүнөзүн бөлүп көрсөтө алат (КК-12)
- тарыхый фактыларды талдоого, себеп–натыйжалык байланыштарды көрсөтүүгө жөндөмдүү (КК-13);8
- негизги экономикалык түшүнүктөрдүн жана категориялардын, экономикалык жараяндын өзгөчөлүктөрүн мүнөздөөгө жөндөмдүү (КК-14);

- социалдык-экономикалык жараяндар жана көрүнүштөр жөнүндө ата мекендик жана чет элдик статистикалык маалыматтарды чагылдырууга жана талдоого, социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдүн өзгөрүү тенденцияларын көрсөтүүгө жөндөмдүү (КК-15);
- укуктук аң-сезимди, укуктук ой жүгүртүүнү жана укуктук маданияты өнүктүрүүнүн негизинде кесиптик ишмердикти ишке ашырууга жөндөмдүү (КК-16);
- дүйнөлүк саясат жана эл аралык мамилелер боюнча билимдерге ээ болуу менен мамлекеттин тышкы саясатынын маңызын түшүнүүгө жөндөмдүү (КК-17);

4.2 Талап кылынган компетенциялардын жана аларды түзүүчү НББПнын курамдык бөлүктөрүнүн дал келүү матрицасы. Ссылка койом [Тиркеме 5.docx](#)

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ЖКББнүн НББПнын окуу дисциплиналарынын (модулдарынын), окуу жана өндүрүштүк практикаларынын мазмундук-логикалык байланыштарын жана түзүмдүк матрицасын аныктаган документ иштелип чыкты. ([3-тиркеме. Компетенциянын матрицасы](#)) Ал документ “**550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых** профили боюнча ЖККБнүн НББПнын окуу дисциплиналарынын (модулдарынын), практикаларынын мазмундук-логикалык байланыштары” ([3-тиркеме Логикалык байланыш](#)) деп аталат да, тиркемелерде берилет.

5. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ПРОФИЛИ БОЮНЧА НББПСЫН ИШКЕ АШЫРУУДА БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА АНЫ УЮШТУРУУНУ ЖӨНДӨӨЧҮ ДОКУМЕНТТЕР

550400 – 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ЖКББнүн НББПСын ишке ашырууда билим берүү процессин уюштурууну жана анын мазмунун документтердин төмөнкү топтому жөнгө салат:

- календарлык окуу графиги;
- окуу планы;
- окуу курстарынын, предметтердин, дисциплиналардын (модулдардын) жумушчу программалары (НББПда булардын аннотациялары келтирилет).

ЖКББнүн НББПда окуу планынын базалык да, вариативдүү да бөлүктөрүнүн, студенттин тандоосу боюнча дисциплиналарды кошо, бардык окуу курстарынын, предметтеринин, дисциплиналарынын (модулдарынын) жумушчу программалары берилген болууга тийиш. Жумушчу программаларды иштеп чыгуу төмөнкү документке ылайык жүзөгө ашырылат:

- [Положение СМК ПО 3.11-2025 "Об учебно-методическом комплексе учебной дисциплины образовательной программы НГУ».](#)

- 1. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл (Б.1)**
- 2. Математикалык жана табигый-илимий цикл (Б.2)**
- 3. Кесиптик цикл (Б.3)**
- 4. Практикалар (Б.4)**
- 5. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация (Б.5)**

Ар бир дисциплиналар цикли төмөнкүлөрдү камтыйт:

негизги (милдеттүү) бөлүк, негизги билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү калыптандыруучу;

вариативдүү өзгөрмөлүү (профильдик) бөлүк, ЖОЖ тарабынан аныкталуучу, ал билимдерди жана көндүмдөрдү кеңейтүүгө же тереңдетүүгө, окуудан кийинки

деңгээлдеги программалар боюнча билим берүүнү улантууга жана кесиптик ишмердүүлүккө даярданууга мүмкүндүк берет.

вариативдүү өзгөрмөлүү бөлүк төмөнкүлөрдөн турат:

ЖОЖ компоненти,

студенттердин тандоосу боюнча дисциплиналар.

5.1. Жылдык календарлык окуу графиги . (5-тиркеме 5) Окуу графиги., (6-тиркеме) Окуу планы СЭО-22

5.2. Окуу дисциплиналарынын (модульдардын) жумушчу программаларынын аннотациялары. Тиркеме 7 Аннотациялар СЭО .docx

5.3. Окуу жана өндүрүштүк практикалардын программалары (8-тиркеме)

Практикалардын программалары Положение СМК ПО 2.13-2025 “О практике студентов” деген документке ылайык жүзөгө ашырылат.

5.4. Практикалардын программалары

Практикалардын программалары Положение СМК ПО 2.13-2017 “О практике студентов” деген документке ылайык жүзөгө ашырылат.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ЖКББнүн НББПсында окуу практикаларынын төмөнкү түрлөрү караштырылган:

Б.2.	Практика	Компетенциялар
Б.2.1	Адаптациялык-педагогикалык практика («Мектеп күнү»)	КК-6. КК-7. КК-10
Б.2.2	Архивдик жана музейдик практика	ПК-6, ПК-9
Б.2.3	Кесиптик-базалык практика	ПК-6, ПК-9
Б.2.5	Кесиптик-профилдик практика	ПК-7, ПК-8
Б.2.5	Квалификация алдындагы практика	ПК-1, ПК-10

Педагогикалар

Б.5.1 Адаптациялык-педагогикалык практика («Мектеп күнү») Адаптациялык-педагогикалык практика «Мектеп күнү» форматында өткөрүлөт жана окуу процессинин графигине милдеттүү түрдө киргизилди, 4-семестрге 2 кредит менен өткөрүлүп, сабактардын расписаниесин түзүүдө эске алынган. «Мектеп күнү» учурунда студенттердин негизги милдети — окуу-тарбия процессинин жалпы уюштурулушу менен таанышуу, мектептен тышкаркы жана класстан тышкаркы тарбия иштеринин өзгөчөлүктөрүн өздөштүрүү, ошондой эле мектепке чейинки, башталгыч жана атайын билим берүү уюмдарында тарбия иштерин жүргүзүү боюнча баштапкы практикалык көндүмдөргө ээ болуу болуп саналат.

Студенттер «Мектеп күнү» учурунда мектептеги окуу жана тарбия иштери менен таанышып, жыйындарды, рейддерди, майрамдарды, линейкаларды, тарбиялык маектерди жана маалыматтык иштерди даярдоого катышышат. Ошондой эле Студенттер менен кошумча жана жекече сабактарды өткөрүшөт, тарбиячыга, предметтик мугалимге жана класс жетекчиге жардам көрсөтүшөт.

«Мектеп күнү» практикасынын жыйынтыгы боюнча практиканттар долбоорлорду даярдап, жазуу жүзүндө отчет тапшырышат. Практиканын жыйынтыгы боюнча дифференцияланган баа коюлат. КК-6. КК-7. КК-10. компетенциялары калыптанат.

Б.5.2 Архивдик-музейдик практика.

Архивдик-музейдик практикасы кесиптик – профилдик практиканын бир бөлүгүн түзөт жана аны аткарууга 4 кредит олчому каралган. Практика студенттер тарабынан экинчи курста окуп жатканда окуу жылынын экинчи жарым жылдыгынын аралыгында откорулот.

Архивдик-музейдик практиканын базасы катары архивдер жана музейлер эсептелет. Практика отоо учурунда студенттер архивдердин жана музейлердин ишмердуулугу менен таанышышат. Архивдеги маалыматтардын сакталуу тартиптери, алардын ишке ашырылышы жана жургузулушу музейлердин иш алып баруусу, тарыхый мазмундагы экспон менен Окуп-таанышуучулук практиканын базасы катары административдик-башкаруучулук мекемелери эсептелет. Практиканын жыйынтыгында студент практика өткөн жердеги практиканын жетекчисинин койгон баасы менен келет жана аткарган иштери боюнча отчет тапшырат. Практикалардын жыйынтыгында жасалган долбоорду коргоонун жыйынтыгы менен дифференциалык баа коюлат

Б.5.3 Кесиптик-базалык практика. Үчүнчү курста кесиптик – базалык практика учурунда студенттер класстарды окутуу жана тарбиялоо иштерине усулдарды тандоону үйрөнүшөт, коомдук уюмдардын, сабактык кабинеттердин, кружоктордун иштеринин мазмуну жана усулдары менен таанышат, сабак боюнча кечелерди, окутуу, тарбиялоо жана класстан тышкаркы окууларды өткөрүүнү үйрөнүшөт, кээ бир окуучулардын инсандык сапатын жана класстык жамааттарды таанып билүүгө зарыл болгон көндүмдөрүнө ээ болушат.

Кесиптик – базалык практикадан кийин студенттерден практиканын жыйынтыгы жөнүндө отчеттор жана практиканын жетекчисинин баасы, мүнөздөмөсү талап кылынат. Натыйжада дифференциалык баа коюлат.

Б.5.4 Кесиптик-профилдик практика төртүнчү курста 7-семестрде өткөрүлөт. Анда студенттер ортоңку жана жогорку класстардын мугалимдери катары иш алпарышат. Кесиптик-профилдик практиканын мазмуну даярдоонун профилине ылайык келүүгө тийиш.

Педагогикалык практиканын бир бөлүгү студенттин илимий – изилдөө долбоору катары болушу мүмкүн. Мындай болгон учурда илимий – изилдөө долбоорунун программасын түзүү мезгилинде жогорку окуу жайы окуп жаткандарга тандоо мүмкүнчүлүктөрүн берүүсү керек:

- Илимий – тандалган жааттагы билимине ылайык педагогикалык адабияттарды, атайын маалыматтарды, Ата Мекендик жана чет элдик илим менен билимдин жетишкендиктерин окуп чыгуу;
- Илимий изилдөөлөргө же долбоорлорду иштеп чыгуу иштерин өткөрүүгө катышуу;
- Тема (тапшырма) боюнча илимий – педагогикалык маалыматтарды чогултуу, даярдоо, анализ жүргүзүү жана системага келтирүү иштерин жүргүзүү;
- Тема же анын кандайдыр бир бөлүгү боюнча отчетторду же отчеттордун бөлүгүн түзүү;
- Конференцияларда доклад жасоо;

Педагогикалык практиканын бир формасы катары мектеп жашындагы балдар үчүн жайкы лагерлердеги жана эс алуу базаларындагы педагогикалык практика эсептелет. Практиканын натыйжалары боюнча дифференциялуу баа коюлат.

Б.5.5 Квалификация алдындагы практика - төртүнчү курстун 8-семестринде, квалификациялык бүтүрүү иштерин аткаруу жана тапшыруу алдында өткөрүлөт. Анда студенттер теориялык билимдерин жана кесиптик көндүмдөрүн практикалык чөйрөдө колдонуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат. Практика учурунда студенттер педагогикалык, илимий же өндүрүштүк иш-аракеттерди аткарып, билимин бекемдөп, иш процессин уюштурууну жана башкарууну үйрөнүшөт. Ошондой эле студенттерди квалификациялык иштерди даярдоо, изилдөө жүргүзүү жана жыйынтыктоочу отчетторду түзүү көндүмдөрү менен тааныштырат. Практика студенттерди кесиптик багытта тажрыйбалуу жана компетенттүү адис катары даярдоого багытталган.

Илимий-изилдөөчүлүк иштин программасы

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча ЖКББнүн НББПсында окуу мөөнөтү аяктай турган жылы квалификациялык бүтүрүү ишин жазуу каралган. Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын бакалаврынын **квалификациялык бүтүрүү иш** тарых жана аны окутуу үчүн актуалдуу конкреттүү милдет чечилүүчү бүткөн өз алдынча окуу-изилдөөчүлүк иш болуп саналат да, 2.3- жана 2.4-пункттарда берилген анын кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү менен милдеттерине ылайык келүүгө тийиш. КБИнин көлөмү 14-арип менен терилген 50-60 барак тексттен туруусу кажет. Ар кандай типтеги иш титулдук барактан, теманын актуалдуулугу, максаты жана милдеттери, негизги булактар менен илимий адабияттардын мүнөздөмөсү, КБИде колдонулган методикалардын жана материалдын аныктамасы көрсөтүлгөн киришүүдөн; иштин негизги бөлүгүнөн (ал баптарга жана параграфтарга бөлүнөт), тыянактарды камтыган жана иштин андан аркы келечегин аныктаган корутундудан, библиографиялык тизмеден турат. КБИ тариздөө кабыл алынган талаптарга ылайык келүүсү керек.

Бакалаврдын квалификациялык бүтүрүү иши бүтүрүүчүнүн кесиптик даярдык деңгээлин аныктайт. Тарыхчы -бакалаврдын кесиптик ишмердүүлүк аймагытарых жана гуманитардык билим, инсандар, билим берүү, маданият жана башкаруу чөйрөсүндөгү изилдөөчүлүк жана практикалык ишмердүүлүк болгондуктан, КБИ даярдоо процессинде студент КБИнин сунушталган типтеринин бирине багыт алса болот:

- **өз алдынча илимий изилдөө**, ал тандалган тема боюнча илимий булактарды, тарыхый материалды талдоону жана тутумдаштырууну, аргументтүү жалпылоолор менен тыянактарды камтыйт. КБИде бүтүрүүчүнүн изилдөөнүн негизги тарыхый усулдарын билүүгө тийиш. Мындай иш өз профили боюнча магистратурада илимий изилдөөнү улантууга билдирме болуп саналат;

- **колдонмо (прикладдык) мүнөздөгү иш**: тарыхты окутуу методикасы жаатындагы, басып чыгаруу, түшүндүрмөлөө (комментарийлөө), эксперттик, Колдонмо мүнөздөгү иш, эреже катары, тил илиминин же гуманитардык (жана табигый) илимдердин: семиотиканын, герменевтиканына, коммуникациянын, башкаруунун социалдык теориясынын, риториканын, философиянын, психологиянын, социологиянын, культурологиянын, педагогиканын, крайтаануунун, китеп басып чыгаруунун, журналистиканын ж.б. ага танапташ тармактарына арналган атайын семинарда аткарылат.

Квалификациялык бүтүрүү иши Мамлекеттик аттестациялык комиссияда корголот. КБИнин (бакалаврдык иштин) мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптарды ЖОЖ КР Өкмөтү 2012-жылдын 29-майындагы № 346 Токтому менен бекитилген Жогорку окуу жайлардын бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация жөнүндөгү жобонун негизинде аныктайт.

6. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ПРОФИЛИ БОЮНЧА НББПНЫН ФАКТЫЛЫК РЕСУРСТУК КАМСЫЗДООСУ

6.1. Кадрдык камсыздоо.

Бакалаврларды даярдоонун негизги билим берүү программасын ишке ашыруу, окутуп жаткан сабагынын профилине ылайык келе тургандай базалык билими, илимий даражасы же тиешелүү кесиптик чөйрөдө иш тажрыйбасы бар жана илимий же илимий-усулдук иш менен үзгүлтүксүз алектенген илимий-педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Илимдин кандидаты, доктору даражасы бар окутуучулардын саны ушул негизги билим берүү программасы боюнча билим берүү жараянын камсыз кыла турган окутуучулардын жалпы санынын 50%дан кем эмес болушу зарыл.

Тартип боюнча, кесиптик циклдин окутуучулары магистр, илимдин кандидаты, доктору жана (же) тиешелүү кесиптик чөйрөдө иш тажрыйбасы бар адамдар болушу керек.

Окумуштуулук даражасы жана/же наамы бар окутуучулардын жалпы санынын 15 % га жакынын акыркы 10 жылдан ашык мезгилде тиешелүү багыт боюнча тажрыйбаларга ээ болгон, алдыңкы жетекчи кызматтарда иштеген адистер алмаштыра алат.

Бакалавриат программасынын жетекчилери өз алдынча изилдөө (чыгармачылык) долбоорлорун дайыма жүргүзүп же изилдөө (чыгармачылык) долбоорлоруна катышып туруулары керек. Ошондой эле, Ата мекендик илимий журналдарга (УАКнын тизмесиндеги журналдарды кошкондо) жана/же чет элдик журналдарга, профили боюнча улуттук конференциялардын жыйнактарына макалаларын жарыялап, ар бир үч жылда, бир жолудан кем эмес квалификацияларын жогорулатып туруулары зарыл.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча бакалавриаттын НББПсын ишке ашыруу процессине педагогика, тарых жана окутуунун технологиялары кафедрасынан тышкары тилдер кафедрасы, физика-математикалык билим берүү кафедрасы, агрардык-техникалык дисциплиналар кафедрасы, маалыматтык технологиялар кафедрасы, кыргыз, орус тилдери жана адабияты кафедрасы, табигый-илимдик билим берүү кафедрасы тартылат.

550400 СЭББ багытында “Тарых” профили боюнча адистерди даярдоону жогорку квалификацияга ээ профессордук-окутуучулук курамы ишке ашырат, алардын арасынан: 5 илимдин кандидаты, окутуучу иштейт, илимий даражалуулар 85%ды түзөт.
[9-тиркеме Окутуучулардын сапаттык курамы](#)

6.2. Окуу-методикалык, маалыматтык жана материалдык – техникалык, маалыматтык камсыз болушу

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББП бардык окуу дисциплиналары (модулдары) боюнча окуу-усулдук документация жана материалдар менен камсыздалуусу.

Негизги билим берүү программасы негизги билим берүү программасынын бардык окуу дисциплиналары боюнча окуу-методикалык документтер жана окуу-методикалык комплекстер менен камсыздалат. Ар бир окуу дисциплинасынын (курстун) окуу-методикалык комплекстери түзүлгөн.

Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларына жана китепкана фондоруна жеткиликтүүлүгү менен камсыздалат.

Өз алдынча даярдануу учурунда студенттер Интернетке жеткиликтүүлүк менен камсыз кылынат. Негизги билим берүү программасы боюнча ар бир студент кеминде бир окуу жана бир окуу-методикалык басма жана/же электрондук басылма менен билим берүү программасына кирген кесиптик циклдин ар бир дисциплинасы боюнча камсыздалат. Китепкана фонду бардык циклдердин базалык бөлүгүнүн дисциплиналары боюнча негизги окуу адабияттарынын басма жана/же электрондук басылмалары менен толукталат, алар

акыркы 10 жылда (гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин базалык бөлүгүнүн дисциплиналары үчүн – акыркы 5 жылда) басылып чыккан. Кошумча адабияттар фонду окуу адабияттарынан тышкары расмий, маалыматтык-библиографиялык жана адистештирилген мезгилдүү басылмаларды (С.Нааматов атындагы НМУнун жарчысы, УИАнын кабарлары, ЖОЖдордун кабарлары, реферативдик журналдар) камтыйт.

Университетте электрондук китепкана 2015-жылдан бери иштейт.

Электрондук китепкананын сайты; <https://> Электрондук китепкананын электрондук ресурстары:

- улуттук электрондук ресурстар: КРАД (oel.bik.org.kg);
 - КИРЛИБНЕТ (arch.kyrlibnet.kg);
 - АЛТЫН ФОНД (www.rarebooks.net.kg);
 - республиканын масштабында «Улуттук электрондук китепкана» (www.neb.kg);
- Электрондук китепкананын сайты;

6.3. Материалдык-техникалык камсыздоо

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча НББПсын ишке ашыруу үчүн университет тиешелүү шарттарга ээ. Университеттин материалдык-техникалык базасы ЖКББ тутумундагы лицензиялык жана башка талаптарга толук жооп берет. Педагогика факультетинин окуу корпусунда бардыгы 500 орунга эсептелген 12 аудитория бар. Мындан тышкары адистештирилген компьютердик класс иштейт. Ошондой эле 1 конференц зал бар. Факультетте дарстарды жана практикалык сабактарды өтүү үчүн колдо бар аудио жана видео- аппаратура, окутуунун техникалык каражаттары жана мультимедиялык аппаратура активдүү колдонулат.

7. ЖОЖДУН БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ ЖАНА СОЦИАЛДЫК-ИНСАНДЫК КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫН КАЛЫПТАНДЫРУУЧУ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

ЖББПсын өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында СИЖМКны өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүү, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун иштерине катыша алышат.

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинде бүтүрүүчүлөрдүн жалпы маданий компетенцияларын калыптандырууда компетенттүүлүк мамилени ишке ашыруу окуу жана окуудан тышкары ишти айкалыштыруу менен камсыздалат. Университет ЖОЖдун социомаданий чөйрөсүн, инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзөт. Университеттин администрациясынын тийиштүү бөлүмдөрү бүтүрүүчү кафедралардын жетекчилеринин активдүү колдоосу менен окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берет, ал студенттик өзүн-өзү башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук, чыгармачыл жана илимий ийримдердин ишине катышуусун камсыздоону ичине алат.

Жалпы университеттин жана жеке алганда педагогика факультетинин тарбиялык чөйрөсү кесиптик ишмердүүлүк үчүн зарыл инсандык сапаттарды түптөөгө; адептик сапаттарды, интеллигенттүүлүктү тарбиялоого; маданияттын жалпы адамзаттык дөөлөттөрүнө жана бийик гуманисттик идеалдарына багыт алууну өнүктүрүүгө; студенттик өзүн-өзү башкаруунун ар кыл формаларында жамаатты башкаруу билгичтиктери менен көндүмдөрүн сиңирүүгө; университеттин тарыхый-маданий салттарын сактоого жана байытууга; уланмалуулукту, университеттик тилектештик сезимин калыптандырууга; студенттерде мекенчилдик, жарандык сезимдерди түптөөгө; дене абалын, саламаттыгын чыңдоого жана өркүндөтүүгө; жашоонун сергек мүнөзүнө умтулууга; баңги заттарга, алкоголь ичимдиктерине, коомго жат жүрүм-турумга келишпес мамилени тарбиялоого багытталган иш-чаралардан куралат.

Тарбиялык чөйрө үч түзүүчүнү камтыйт: кесиптик-эмгектик, жарандык-укуктук,

маданий-адептик. Университетте тарбия иши атайын уюштуруучулук-тарбиялык иштердин мерчемине ылайык жүргүзүлөт, анда студенттер менен жүргүзүлүүчү тарбиялык иштин максаты, стратегиясы, багыты жана формалары көрсөтүлгөн. Тарбия ишинде студенттерди келечектеги кесиптик жана коомдук ишмердүүлүккө даярдоо максатында алардын инсанын руханий, адептик жана денелик өнүктүрүүгө тутумдуу жана максаттуу таасир этүү башкы орунга коюлат. Университеттин жалпы уюштуруучулук-тарбиялык иштеринин мерчеминин негизинде факультеттер, кафедралар окуу жылына тарбия мерчемдерин түзүшөт. Аларга жарандык-мекенчилдик, руханий-адептик тарбия, илимий-изилдөөчүлүк, кесипке багыттоочулук иштер, университеттин салттарын түптөө боюнча иштер, маданий-массалык жана чыгармачылык ишмердүүлүк, спорттук-дене тарбиялык иштер, студенттерди окуудагы жана окуудан тышкары иштердеги жетишкендиктери үчүн сыйлоо иш-чаралары киргизилет.

Факультеттин деканы факультеттеги окуу жана тарбиялык иштерге түздөн-түз жетекчилик кылат, кураторлордун ишин көзөмөлдөйт. Күндүзгү окуу бөлүмүндөгү бардык окуу тайпаларына кафедранын окутуучуларынан кураторлор бекитилген. Кураторлор куратор жөнүндө жобонун негизинде иштешет, студенттердин жалпы жүрүм-турум жана ички тартип эрежелерин, окуу тартибин сактоосун көзөмөлдөшөт, тайпалардын студенттеринин чогулуштарын, ата-энелер чогулуштарын, моралдык-адептик, жарандык-мекенчилдик, эстетикалык багыттагы иш-чараларды өткөрүшөт, окуу тайпасындагы микроклиматка жооп беришет.

Социалдык-экономикалык билим берүү багытынын тарых профили боюнча билим алып жаткан тайпаларга кураторлордун бекитилиши төмөнкүдөй:

1. СЭО-23-тайпасына – Эсеналиева Г.О.;

Кураторлор студенттик иш-чараларды өткөрүү маданий-массалык жана чыгармачылык ишмердүүлүктү өнүктүрүү максатын көздөйт. Бул жаатта ар кыл студенттик ийримдер, клубдар, тил үйрөтүү курстары иш жүргүзүп, студенттердин чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн ачууга жана өркүндөтүүгө, аларды маданий-массалык иштерге тартууга, бош убактысын пайдалуу өткөрүүгө көмөктөшөт.

8. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ ДАЯРДОО БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ДАЯРДОО ПРОФИЛИ БОЮНЧА БАКАЛАВРИАТТЫН НББПСЫН СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО TUTUMUN ЧЕНЕМДИК-УСУЛДУК КАМСЫЗДОО

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын ЖКББ МББСна ылайык, студенттердин негизги билим берүү программасын өздөштүрүү сапатын баалоо жетишүүнү күндөлүк текшерүүнү, студенттердин арадагы жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясын камтыйт. ЖКББнүн НББП боюнча студенттердин жетишүүсүн жана арадагы аттестациясын ченемдик-укуктук камсыздоо НМУнун ченемдик документтерине ылайык жүзөгө ашырылат.

8.1. Учурдагы жетишкендиктерди контролдоо жана аралык аттестация өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык, студенттердин жекече жетишкендиктеринин ЖКББнүн МББСнын этаптуу талаптарына шайкеш келерин аттестациялоо үчүн кафедрада өтүлүүчү ар бир дисциплина боюнча жетишүүнү күндөлүк текшерүүнү жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоочу каражаттардын базасы түзүлөт. Ал себилге дисциплиналар боюнча практикалык сабактар, зачеттор жана экзамендер үчүн текшерүүчү суроолор жана типтүү тапшырмалар; тесттер; курстук иштердин, студенттин өз алдынча иштеринин, рефераттардын ж.б. болжолдуу тематикасы; ошондой эле студенттердин компетенцияларынын калыптангандык даражасын баалоого жол берүүчү текшерүүнүн

башка формалары киришет.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых профилинин НББПсын ишке ашырууну коштоочу баалоочу каражаттар компетенциялардын калыптануу сапатын текшерүү үчүн иштелип чыгат да, баалоонун гана эмес, окутуунун дагы жарамдуу каражаты болуп беришет.

Баалоочу каражаттарды иштеп чыгууда [СМК ПО 4.02–2025 Положение о базе оценочных средств для проведения текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации студентов \(10-тиркеме\)](#) деген документ жетекчиликке алынат.

8.2. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча бакалавриаттын НББПсын бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясы

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча бакалавриаттын бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация милдеттүү болуп саналат да, негизги билим берүү программасын толук көлөмдө өздөштүрүүдөн соң жүзөгө ашырылат. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация мамлекеттик экзаменди жана/жеквалификациялык бүтүрүү ишин коргоону ичине камтыйт.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча бүтүрүүчү кафедра ЖКББнүн НББПнын алкагында жогорку окуу жайлардын бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо жөнүндө ченемдик документтердин негизинде мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасын иштеп чыгат. Программа квалификациялык бүтүрүү иштеринин мазмунуна, түзүмүнө жана көлөмүнө карата талаптарды, ошондой эле мамлекеттик экзаменди өткөрүүнүн мазмунуна жана жол-жобосуна карата талаптарды, квалификациялык бүтүрүү иштеринин тематикасын жана аларды аткаруу боюнча усулдук сунуштарды аныктайт. ЖМАны өткөрүүнүн уюштуруучулук-усулдук маселелери маселелери [«СМК ПО 2.13.-2025 Нарын мамлекеттик университетинин бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндө»](#) деген ченемдик документ менен аныкталат.

9. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ ДАЯРДОО БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ДАЯРДОО ПРОФИЛИ БОЮНЧА СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДООНУН САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-УСУЛДУК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

Бул бөлүмдө ЖКББнүн НББПнын мурдагы бөлүмдөрүндө чагылуу таппаган документтер менен материалдар берилет. Мисалы, ушул ЖКББнүн НББПсын ишке ашырууда университетте түзүлгөн даярдоонун сапатын камсыздоо тутумунун кызмат өтөө механизмдеринин сыпатталышы, анын ичинде:

- негизги билим берүү программасына байкоо жүргүзүүнүн жана мезгили менен рецензиялоо;
- окутуучулук курамдын компетенттүүлүгүн камсыздоо;
- ишмердүүлүктү баалоо үчүн макулдашылган чен-өлчөмдөр боюнча өзүн-өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүү;
- ЖКББнүн НББПсын ишке ашыруунун сапатын тышкы баалоо тутуму, иш берүүчүлөрдүн, ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнүн жана билим берүү процессинин башка субъектилеринин пикирлерин эске алуу жана талдоо;
- студенттердин жетишкендиктерин баалоонун упайлык-рейтингдик тутуму жөнүндө жобо (колдонулган учурда);

- чет элдик өнөктөштөр менен бирге негизги билим берүү программаларын жана студенттер менен окутуучулардын мобилдүүлүгүн ишке ашыруунун тартиби жөнүндө макулдашуулар (алар бар болсо) ж.б.у.с.

10. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ ДАЯРДОО БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ДАЯРДОО ПРОФИЛИ БОЮНЧА ЖАЛПЫ ЖКББ НББПСЫН ЖАНА АНЫ ТҮЗҮҮЧҮ ДОКУМЕНТТЕРДИ МЕЗГИЛИ МЕНЕН ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТИ.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча жалпы ЖКББ НББП жалпысынан НМУнун Окумуштуулар кеңешинин чечими менен жаңыланат. Жаңылоо илимдин, техниканын, маданияттын, экономиканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен ЖКББнүн НББПсын актуалдаштыруу жана окуу планын өркүндөтүү максатында жасалат. ЖКББнүн НББПсын жаңылоонун тартиби, формасы жана шарты НМУнун Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталат.

Иштелип чыккан ЖКББнүн НББПсын каттоо окуу башкармалыгы тарабынан датасы жана ыйгарылган идентификациялык номери катталуу менен жүргүзүлөт.

ЖКББнүн НББП окуу планында аныкталган дисциплиналардын (модулдардын) курамы жана (же) окуу курстарынын, предметтердин, дисциплиналардын (модулдардын), окуу жана өндүрүштүк практикалардын программаларынын, тиешелүү билим берүү технологиясын илимдин, техниканын, маданияттын, экономиканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен ишке ашырууну камсыздоочу усулдук материалдардын мазмуну жаатында жыл сайын жаңыланат. НББПнын мазмунуна өзгөртүүлөр киргизүүдө жаңы документ версиянын кезектеги индексин ыйгаруу менен каттоодон өтөт (В1 – баштапкы документ, ал эми андан ары В2, В3, В4 ж.б.у.с.). Дисциплиналардын жана практикалардын бардык программалары ушуга эле окшош катталат.

Факультеттин деканы кафедралар менен чогуу дисциплиналардын (модулдардын), практикалардын жумушчу программаларын оптимизациялоо боюнча түзөтүүчү иш-чараларды өз убагында уюштурат жана өткөрөт. Жумушчу программаларга өзгөртүүлөр кафедранын чечими боюнча киргизилет да, башкармалыгынын башчысы тарабынан макулдашылып, окуу иштери боюнча проректор тарабынан бекитилет.

Дисциплиналардын (модулдардын), практикалардын бекитилген жумушчу программаларынын түпнускалары иштелип чыккан жана ишке ашырыла турган кафедрада сакталат (көчүрмөсү – программа ишке ашырылуучу деканатта). Дисциплиналардын (модулдардын), практикалардын жумушчу программаларынын көчүрмөлөрүн факультет НМУнун сайтына жайгаштырат. Кафедра дисциплиналардын (модулдардын), практикалардын иштелип чыккан жана ишке ашырыла турган жумушчу программаларынын реестрин жүргүзүп кафедрада сакталат.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча ЖКББнүн НББПнын документациясынын тексттик бөлүгү [СМК СТУ 3.07-2025 «Управление документами»](#) деген документтин 4.4-бөлүмүнүн талаптарына ылайык таризделет. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын долбоорлоо жана иштеп чыгуу НМУнун Окумуштуулар кеңешинин чечимдери, ректордун жана окуу иштери боюнча проректордун тескөөчү документтери менен аныкталган мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат. ЖКББнүн НББПнын документациясынын толук комплекти (кагазга чыгарылган жана электрондук түрдөгү) мазмунуна ылайык (3-тиркеме) бүтүрүүчү кафедрада сакталат да, жумушчу абалда кармалат. ЖКББнүн НББПнын документациясынын электрондук сыпатталышы окуу процессин ченемдик камсыздоо бөлүмүндө (ОПЧКБ) сакталат да, аныкталган тартипке ылайык университеттин сайтына жайгаштырылат. НББПнын сыпатталышынын форматы

[СМК МИ 2.01- 2025 Методическая инструкция “Проектирование и разработка образовательных программ \(ОП\)”](#) деген документке шайкеш келет да, негизги түзүм түзүүчү документтерди, ошондой эле багыттын (адистиктин) НББПнын билим берүү процессин жөндөөчү калган иштелип чыккан жана жаңылануучу документтери жайгаштырылуучу тиешелүү томуна шилтемелерди камтыйт.

Дисциплиналардын (модулдардын), практикалардын мазмуну жана сапаты үчүн жоопкерчилик кафедра башчыга жана факультеттин деканына жүктөлөт. Кайра бекиткенден же жаңы жумушчу программаны бекиткенден кийин мурдагы программа күчүн жоготту деп эсептелет. **550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча ЖКББнүн НББПна кирүүчү документтердин комплектин иштеп чыгуу, түзүү жана сактоо үчүн тарых, философия жана социалдык-экономикалык билим берүү кафедрасы жооптуу болуп саналат. 550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча ЖКББнүн НББП НМУнун ректору тарабынан бекитилет.**

11. 550400 – СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ ДАЯРДОО БАГЫТЫНЫН ТАРЫХ ДАЯРДОО ПРОФИЛИ БОЮНЧА НББПСЫН ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРДЫН ЖАНА ЭКСПЕРТТЕРДИН ТИЗМЕСИ

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча НББПсын иштеп чыгуучу (лар):

1. Бектурова Эмилия Орозбековна-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын башчысы.
2. Оролов Султан Иманкулович-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу.
3. Айыпказиева Рената Акылбековна-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу.

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых даярдоо профили боюнча НББПсынын эксперттери:

Комиссиянын төрайымы:

1. Эсеналиева Гүлжамал Омуракуновна–т.и.к., доцент, Педагогика факультетинин деканы
Комиссиянын мүчөлөрү:

1. Эсеналиева Гүлжан Жеңишбековна -К.Мамбетакунов атындагы Нарын педагогикалык колледжинин тарых мугалими.

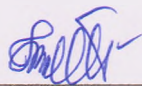
2. Саргашкаев Эсенбай Абдраевич- Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу доцентин м.а.

3. Касымова Гүлжамал Абдиловна - Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын окутуучусу, доцент.

4. Кеңешбековна Бурулсун Кеңешбековна-Педагогика, тарых жана окутуунун технологиясы кафедрасынын студенти

550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багыты боюнча педагогика факультетинин кеңешинин усулдук комиссиясынын төрайымы

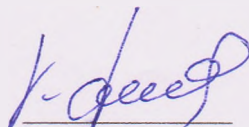
Тарых илимдеринин кандидаты,
профессордун м.а.

Эсеналиева Гулжамал
Омуракуновна

Педагогика, тарых жана окутуунун технологиялары кафедрасынын 20²⁵ -жылдын «3» 09 отурумунда № 2 проктол менен ЖАКТЫРЫЛГАН.

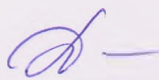
Педагогика, тарых жана окутуунун
технологиялары кафедрасынын
башчысы, п.и.к., доцент

Бектурова Эмилия Орозбековна

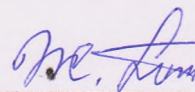
550400 – Социалдык-экономикалык билим берүү даярдоо багытынын тарых профилинин НББПсын ишке ашырууга катышуучу кафедралардын башчылары менен МАКУЛДАШЫЛГАН.

1. Кыргыз, орус тилдери
кафедрасынын башчысы
п.и.к., доцент

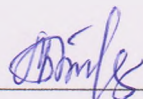
Арыпбекова Дария
Женишбековна

2. Чет тилдер кафедрасынын башчысы,
педагогика илимдеринин кандидаты, доцент

Эгимбаева Жаңыл
Болоткановна

3. ФМББ кафедрасынын башчысы,
педагогика илимдеринин кандидаты,
доцент

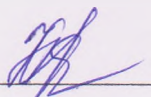
Биймурсаева Бурулбүбү
Молдосалиевна

5. МТ кафедрасынын башчысы,
педагогика илимдеринин кандидаты

Бейшеналиева Уулкан
Үсөнбековна

6. ТИББ кафедрасынын башчысы,
биология илимдеринин кандидаты, доцент

Ибраева Назгүл
Илиязовна

7. АТД кафедрасынын башчысы,
окутуучу

Айтиева Зейнеп
Алтынчиевна

550400 – «Социалдык-экономикалык билим берүү» багытынын «Тарых» профили боюнча жогорку кесиптик билим берүү программасына (НББП) көз карандысыз эксперттин

РЕЦЕНЗИЯСЫ

Бул билим берүү программасы «Социалдык-экономикалык билим берүү» багыты боюнча «Тарых» профиліндеги бакалаврларды даярдоого багытталган. Аталган программа кесиптик блоктун курамына кирип, келечектеги адистердин негизги компетенцияларын калыптандырууга багытталган.

Студенттердин окуу-тарбия процессинде кесиптик компетенттүүлүгүн өнүктүрүү — бул институттун билим берүү концепциясынын негизги бөлүгү болуп саналат. Программа заманбап талаптарга жооп берген адистерди даярдоого багытталган.

Рецензияланып жаткан НББП 550400 «Социалдык-экономикалык билим берүү» программасы студенттерге гуманитардык, социалдык жана экономикалык тармактардагы теориялык жана практикалык маселелер боюнча кеңири билим берет. Бул программа бүтүрүүчүлөргө тез өзгөрүп жаткан шарттарда кесиптик милдеттерди ийгиликтүү чечүүгө, ошондой эле Кыргызстанда социалдык-экономикалык процесстерди өнүктүрүүгө багытталган илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүгө мүмкүнчүлүк түзөт.

Жеке инсанды тарбиялоо жаатында бул программа студенттердин социалдык жана инсандык сапаттарын өнүктүрүүгө багытталган. Аларга максаттуулук, уюшкандык, жоопкерчилик, жарандык аң-сезим, коммуникация жөндөмдүүлүгү жана толеранттуулук сыяктуу сапаттарды калыптандыруу каралган. Ошондой эле жалпы маданият деңгээлин жогорулатуу, өз алдынча өнүгүүгө жана кесиптик жактан өркүндөөгө умтулуу колдоого алынат.

Жалпысынан алганда, бул билим берүү программасы 550400 «Социалдык-экономикалык билим берүү» мамлекеттик стандартынын талаптарына жооп берет жана гуманитардык, социалдык жана экономикалык

тармактар боюнча адистерди даярдоонун сапатын жогорулатууга өбөлгө түзөт.

Кошумча катары белгилей кетүү керек, программа заманбап билим берүү технологияларын колдонууга, студенттердин өз алдынча иштөөсүн өнүктүрүүгө жана практикалык көндүмдөрүн бекемдөөгө багытталган. Бул болсо бүтүрүүчүлөрдүн эмгек рыногунда атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн арттырат.

Нарын шаарындагы

№8 Арстанбек Буйлаш уулу атындагы

жалпы билим берүү мектебинин директору

Турузбекова С.С